

Lakewood Daf Yomi

PRESENTED BY SRULY BORNSTEIN

לע״נ

ברוך דוב ז״ל בן יבלחט״א משה חיים ווידרא נ״י
הרב שמעון דוד בן ר' יעקב יוסף איידער זצ״ל

מראה מקומות רשפי אש

לע״נ מרים שיינדל בת יבלחט״א אפרים שמעון סינאוויץ

לא הגיע לשכרותו של לוט, והיו המכירה מכירה:

מהמאסף

ויאמר עשו, הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי זכורה.

יש לפרש עפ"י דצריהם [תנחומא וזאת

הברכה פ"ז], לדיקים צמיתתן

קרואים חיים, ורשעים צחייהם קרואים

מתים. ונחזי חנן דרך משל, האומר

אדם חי ע' שנה, אינו אומר כולו

חמת צהחלט, אלא יתכן לומר האדם

מת לע' שנה, כי כל איש מעת הלידה

מתחיל למות, כי בכל יום מתקרצ אל

המיתה יותר ויותר. וזה יש לפרש

פירוש הפסוק [קהלת ז-א] ויום המות

מיום הולדו, היינו יום המות מתחיל

מיום הולדו, כנ"ל. וכל זה צרשעים

שאין להם חלק בעולם הבא, ועיקר

חיותם הוא בעולם הזה. אצל הדיקים

שמשליכים אחרי גיוס כל תאות עולם

הזה, ורק כל מגמתם לצא לעולם הבא

לחיות חיים נצחיים, שייך שפיר לומר

עליו שהוא חי, כי אדרבא כל רגע

ורגע מתקרצ הוא לעיקר חיותו.

והלדיק לא כמות כל אדם יומת,

דצנדיק לא מתחיל מיתתו הגופניי

מקודם מיד מיום הלידה, ולא שייך

צו מיתה, רק באותו יום צבא יום

פקודתו. והיינו רשעים צחייהם קרואים

מתים, כי חייהן צענמם היא מיתתם.

ולדיקים צמיתתן קרואים חיים.

והנה ענין הזכורה, עיין צאלשיך

הק' פרשת צא כתב, כי הוא

לזכר יציאת מצרים, וצוה יחדשו

דאין איסור עריות רק בקליפה, וכיון

למעלה כולו אחדות ואסור להשתמש

בשרציתו של מלך, ויעקב נקרא אל,

ולכך הותר לו להשתמש בשרציתו של

מלך והותר לו צ' אחיות. ועל כרחק

הטעם שנכשל מכח שהיתה ינאנית,

וכתיב כל כבודה צח מלך פנימה,

ומטעם זה מואצית מותרת כנ"ל.

וזהו שפירש, משום כבודו של דוד,

שלא לומר עליו שצא מפסול

משפחה מרות המואציה, קראו

ישראל ולא יעקב, ומוכח מזה דאין

הטעם שנכשל צדינה מכח שחי אחיות

כנ"ל, ואם כן על כרחק הטעם משום

שהיתה ינאנית וכל כבודה וגו', ושפיר

מוכח דמואצית מותרת, והוא כבודו

של דוד:

מהגה"ג מו"ה אברהם ברודא

זללה"ה

ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים

ויאכל וישת ויקם וילך. וצריך

ציאור, מה משמיענו הכתוב בזה

שאמר ויקם וילך, מאי נפקא מינה

בזה.

ויש לפרש עפ"י דצריהם צעירוצין

דף ס"ה [עמוד ב'], שיכור שמכר

אין מכירתו מכירה, והני מילי אם

הגיע לשכרותו של לוט שאין יכול לילך

צרגליו, אצל אם יכול לילך, מכירתו

מכירה.

וזהו שנאמר, אחר שאמר ויאכל וישת

שבדאי שמה [עד שנהיה]

שיכור, וא"כ יהיה חשש על המכירה,

על זה אמר הכתוב ויקם וילך, וא"כ

אמרו חכמים לא נתכוונה אלא לומר הרי הוא עלי כקרנן. הא דאין שואלין את פיה למאי נתכוונה היינו משום דשיכורה היתה וכמש"כ בשטמ"ק בשם ה"ר עזריאל ז"ל. ג"כ וצרישא דמתני' אפשר דמיירי באמת שאמר להדיא דנתכוון לנזירות וקמ"ל דיש כאן לשון נזירות, ואף ר"ש דאמר לעיל ג': דבעי' שיזיר מכולן מודה הכא דלא גרע מידות נזירות כמש"כ הרא"ש ודלא כהתוי"ט דר"ש פליג ע"ו.

והנה הרמב"ם ז"ל בפ"א מהל' נזירות הלי"א כתב וז"ל "מזוג לו כוס יין כו' ואמר הריני נזיר ממנו ה"ז נזיר גמור, ואם הי' מר נפש או כועס או מתאצל והיו מבקשין ממנו שיסתה כדי לשכת עמלו ואמר הריני נזיר ממנו הרי זה אסור באותו הכוס בלבד כו' שלא נתכוון זה אלא שלא יסתה כוס זה, וכן שכור" וכו' עכ"ל, ולכאוי' בשלמא בשכור לא שייך לשאול אותו למאי נתכוון וכמש"כ הר"ר עזריאל ז"ל הג"ל, אבל צמר נפש או כועס ומתאצל אמאי לא נשאל אותו למאי היתה כוונתו, ואולי גם באלו נפשם מבולבלת ואין דעתם מיושבת עליהם, (ומיהו צהגיע לשכרותו של לוט אינו אסור אפי' מאותו כוס וכמו שקיים הרמב"ם ז"ל שם וכ"כ הראשונים ז"ל בסוגיין).

והנה ראיתי ברש"ש ש' לפרש דשכור האמור צמשה הם רק שם תואר לאשר משתקע ברוב ימיו בשכרות אבל עתה אינו שיכור כלל ולהכי אמרי' שלא נתכוון לנזירות כיון דרגיל ציין אלא נתכוון רק לכוס זה שיהי' עליו כקרנן, ולפי"ז צ"ע לכאוי' דא"כ נשאל אותו למאי נתכוין כיון שעתה אינו שיכור ואולי י"ל דמיירי ששכת מה שהי' צדעתו ודו"ק.

במשנה (השני') יודע אני שיש נזירות אבל איני יודע שהנזיר אסור ציין ה"ז אסור ור"ש מתיר. מצואר צגמ' דפליגי בפלוגתתם דלעיל ג': אי נזר מחד הוי נזיר לכל מיילי דלרצנן הוי נזיר גמור ולר"ש צעי' עד שיפרש מכולן וכמש"כ רש"י ותוס'.

והנה אף דמתני' מיירי שאמר הריני נזיר סתמא וצכה"ג הרי לכו"ע א"ל לפרש מכולן מ"מ כיון שעכ"פ לא ידע שהנזיר אסור ציין הו"ל כנזר מחד, ומוכח מזה דאדם נאמן על עצמו לומר דלא נתכוון לקבל עליו נזירות, וכ"כ ב"קרן אורה" (ומיהו מש"כ לדייק מלשון רש"י דמיירי שקודם שזר אמר כן יודע אני כו', ודלא כהמצואר מהתוס' והרמב"ם, לענ"ד אין הכרח לזה אלא גם כוונת רש"י שאמר כן לאחר שזר כי הלשון שלא ידע לא שייך לפרש אחרת וכמוצנן). **ומצואר עוד צוה דמה דגלי קרא דנזר מחד הוי נזיר בצולהו הוא אפילו היכי שזר מחד מחמת חסרון ידיעה שלא ידע שהנזיר אסור צשאר דצריס אפ"ה צכל ענין הוי נזיר בצולהו.**

והנה שי' הרמב"ם ז"ל בפ"א מהל' נזירות הלי"ד כפי מה שהבינו מרגן הכס"מ והתוי"ט ז"ל דאפי' שאלה אין מועיל צפתח זה כלומר שאם צא לחכם לשאול ולומר אילו הייתי יודע שהנזיר אסור ציין לא הייתי נזר כלל לא מהני התרה וכדמוכח מלשונו שם שבי' "נדר צנזיר ואמר לא הייתי יודע כו' ואילו הייתי יודע כן לא הייתי נזיר" כו' וזהו לשון שאלה משמע לכאוי' שאפי' אמר כן לפני חכם אין מתיר לו, ואכן דעת הראב"ד ז"ל דשפיר מועיל שאלה. **ובאמת יש לתמוה טובא אמאי לא יועיל צוה שאלה נהי שהנזירות חלה**

עליו אף שלא הי' בדעתו לאסור עליו מהיין זהו רק דין צחלות הנזירות דגילתה התורה שאפי' לא נזר אלא מחד הוא נזיר מכולהו מ"מ עכשיו שבא להתחרט מעיקר הנדר ואומר חילו הייתי יודע שהנזיר אסור ציין לא הייתי נודע כלל אמאי לא יועיל שאלה הא אין לך פתח גדול מזה והתם עוקר נדרו למפרע ואין כאן אפי' מקנת נדר ונע"ג לכאו'.

ובבב"מ שם כ' וז"ל "והרמז"ם עצמו נתן בזה טוב טעם ודעת שאפי' לפי דעתו אסר עצמו באחד הו"ל כאומר הריני נזיר מן התרעננים לצד שאסור ככולן" וכו' עכ"ל. (ר"ל דהפתח לא עדיף מתחילת נדרו שהרי גם צתחילת נדרו סבר שמותר ציין ואסר עצמו רק בשאר דברים ואפי"ה חייל עליו נזירות בכל מיילי נגד רגונו), אבל הדברים תמוהים לכאו', נהי דצתחילת נדרו שפיר חייל נזירותו אבל מיילי מגזיה"כ דאפי' לא נזר אלא בחד הוא נזיר מכולהו אבל עכ"פ עכשיו שבא להתחרט ולעקור את עיקר נדרו אמאי לא יועיל.

עוד ראיתי צט"ר שתמה טובה על הכס"מ מסיפא דמתני' גבי סבור הייתי שחכמים מתירין לי כו' דאמרי' בגמ' לרצנן כי מיתשיל מחדא אישתרי כולהו כו' והלא הדברים ק"ו ומה התם שנזר מכולהו ולא מנא פתח אלא למין אחד אמרי' צי' דאישתרי כולהו, ולא אמרי' כסברת הכס"מ דכיון שנאסר למין א' זוקק את השאר, כ"ש הכא דלכתחילה לא נזר מיין ועכשיו צא לעקור את כל הנדר פשיטא דלרצן להועיל בזה, ולכן החליט הצ"ר בצירור שגם דעת הרמז"ם הוא דמועיל בזה שאלה יעווי"ס, וכן ראיתי להרדב"ז שנקט כן

להדיא צד' הרמז"ם, (ואגב לשון הגמ' שהצ"ח הרדב"ז על צבא זו אינו כמו שכתוב בגמ' לפנינו, וכנראה שג"י אחרת הי' לו), גם צמו"א (אה"ע סיק קל"ח אות ו') העלה דמועיל שאלה אף להרמז"ם, והראב"ד אינו צא צכאן כמשיג אלא צא לאשמיענו מה שאינו מפורש בדברי הרמז"ם, וכ' גם דדברי הכס"מ אינם מוציאים.

ולכאו' קצת יש מקום לומר דצתחילת לא יועיל בזה שאלה מטעמא אחריתי והוא עפי"מ שהצ"ח לעיל (צפ"ק ג' ע"ב צמשה שם) לדון צמו"ר מדבר אחד דלרצנן הוא נזיר לכל מיילי האם יהי' איסור צל יחל גם על שאר הדברים שלא נזר מהם, ונדדנו שם צשם כמה אחרונים דליכא איסור צל יחל על שאר הדברים כיון דלא נאסר בהם מתמת דיצורו ממש אלא הוא איסור תורה מגזיה"כ וכן נקט צפשוטות הגר"י פערלא ז"ל צביאורו לרס"ג סוף עשה ק', וא"כ לפי"ז אפשר קצת להצין דלא יועיל שאלה בזה דהלא כל הדין של היתר חכם הוא רק צדברים האסורים משום לא יחל דצרו וכדאמרי' חגיגה י' לא יחל דצרו הוא אינו מוחל אבל אחרים מוחלין לו, אבל הכא שבא להתיר נדר כזה שהצ"ח עליו גם איסורים דליכא עלייהו צל יחל אולי צתמת אין מועיל בזה שאלה (והיינו שאין מועיל בזה שאלה צכל ענין אפי' אם סיבת הפתח הוא לא צגלל שהי' סבור שהנזיר מותר ציין אלא צכל ענין אין מועיל כאן שאלה) ודו"ק.

ועפ"י"ז מתיישב נמי תמיהת הצ"ר הנ"ל שתמה מסיפא דמתני' גבי סבור הייתי שחכמים מתירין לי דאמרי' בגמ' לרצנן כי מיתשיל מחדא אישתרי כולהו וא"כ כ"ש הכא דלכתחילה לא נזיר מיין וכו',

מנחת

נשא, מצוה שסו, שלא לשים לבונה בקרבן סוטה

חינוך

מג

מצוה שסו, שלא לשים לבונה בקרבן סוטה
שלא לשים לבוני בקרבן סוטה שנא' ולא יתן עליו לבוני
וכו'. ע"י דיני מצוה זו במצוה קכ"ה וכו' ותלמד לכאן.

לעיל במצות עשה כתבתי ליישב קושי מהרי"ט על הא דשותה
וחזרת ושותה דהגלגול תלוי בכעל והבאתי ראיה מלשון הש"ס
והר"מ. עתה ראיתי בריטב"א
בקידושין שם אהא דאמי' עולא
מניין לגלגול שבועה שנא' וכו' כ'
שם וז"ל אע"ג דגמרינן ג"ש
מסוטה איכ' בסוטה מאי הליכ'
בעלמי' דאלו בסוטה הכהן פותח
הגלגולין מעצמו ואנן בעלמי'
קיי"ל דאין ב"ד פותחין לגלגל עד
דטעין התובע וכו' ותי' דסוטה
הוי איסור וכל ישראל עריבין זה
לזה והוי הכהן בע"ד וכו' מפורש
להר"י דמגלגלין בלא הבעל. אך
מכל מקום אין סתיר' לדבריני
שכתבנו בהריטב"א כ' זה מסברא
דנפשי' ובר"מ פ"ד מבואר להדיא
יש לבעל לגלגל וכו' מבואר
דתלוי בכעל ואף לדברי הריטב"א
נהי דכהן מגלגל בעצמו אם רוצה
כי הוא ערב אבל אינו חייב בדבר
אם רוצ' מגלגל דה"ל כמו בע"ד
מחמת ערכות ואם אינו רוצה אינו
מגלגל כי לא מצינו חיוב בדבר
וגם אפילו אם נא' דיש חיוב
בדבר לגלגל מכל מקום בודאי
אינו מעכב השתיה אם לא גלגל
עליה מכל מקום המים בודקין
ע"ז שהשביעה אבל מה שלא

שסו. שלא לשים לבונה בקרבן סוטה.

שלא לשים לבונה בקרבן סוטה. שנאמר (במדבר ה'
טו) ולא יתן עליו לבונה.

משרשי המצוה. כענין מה שכתבתי בשמן, כי
הלבונה הדור הקרבן וריח טוב, ולכן אין ראוי
לאשה החוטאת להדר קרבנה. ועוד אמרו זכרונם
לברכה על זה (פרד"ש רבה נשא ט' ג'), שהאמהות
הכשרות והצנועות קרויות לבונה, שנאמר (שיר
השירים ד' ד') ואל גבעת הלבונה. וזו פרשה מדרכיהן.
ומצוה זו גם כן מבוארת בכתוב, וענינה כתוב
בחברתה, אין להאריך בה.

שסח. שלא ישתה הנזיר יין או כל מיני שכר.

שלא ישתה הנזיר יין או כל מיני שכר שעיקר
עירובו יהיה יין, שהוא מיחל הענבים. דאילו
מיחל שאר פירות, אף על פי שנקרא שכר לא
נאסר על הנזיר, אלא בתערובת היוצא מן הגפן,
ועל זה נאמר (במדבר י' ג') מין ושכר יזיר וגו'. וכל

השביעה בודאי אין בודקין אם כן שפיר משכחת לה חזרת
ושותה אם אירע שלא גלגל עלי' ואפילו גלגל עלי' ארוס' וכו'
מכל מקום לא גלגל עלי' על להב' והדברים ברורי' על כל פנים
מכוא' בריטב"א דצריך דוק להשביע' על הגלגולים כפי' ואם
לא גלגל עלי' כפי' רק בסתם אין המים בודקין על הגלגולים
כן נראה ברור בס"ד.

(שייך לעיל) אך יקשה לך על הר"מ שכי' דקטני' אינה שותה
דכתובי אשה וכו' דקטנה לאו בת קבולי' שבועה היא
דחרש שוטה וקטן אין שבועתו שבועה ואף אם נימא דמופלא
סמוך לאיש הוא מן התורה לענין נדרים ושבועות זה דוקא
לענין שבועה להבא דשבועתו שבועה ולא על שבועה לעבר
כמ"ש בחיבור זה ואפילו על להבא אין הקטן בן עונש אם עבר
על השבועה כמבואר שם בנר' בסוגי' דמופלא דדוקא אם אכלו
אחרים לוקין אבל הוא בעצמו אין לוקין וכן קיי"ל אם כן כיון
דקטן לאו כ"ש הוא אם כן בלאו הכי אין בודקין. אך באמת
מיייר' דרוצה להשקותה והיא גדולה אך דהקיניו וסתירה היתה
בקטנות וכו' הויא גזירת הכתוב דאיני' שותה דכתוב אשה כי
חשט' וכו' היינו בשעת עבידה צריכה להיות גדולה ואם היתה
קטנה אף דהיא עתה גדולה וגם נאסרת לבעל אפילו בקטנותה
לדעת הר"מ מכל מקום גזירת הכתוב דאינה שותה אף בגדלותה
זה פשוט:

מצוה שסח, שלא ישתה הנזיר יין או כל מיני שכר
שלא ישתה הנזיר יין כו' מין ושכר יזיר וכו' וכל משרת
ענבים וכו'. מכאן עד מצוה שע"ח הכל דיני נזירות
ומבואר בר"מ בה' נזירות ולא הקדים הרהמ"ח לפרש לנו מאי
זה נזיר והאין נזיר נעשה שיחול עליו מצות האלו ע"כ
בעזשה"י אקדים לך קצת מדברי הר"מ ומדברי הרהמ"ח שמובא

בתוך דבריני כדי שתדע מאי זה נזיר ואכתוב בקיצור כדרכי
בעזה"י. הנזירות היא בכלל נדרי איסור שנא' כי ידור נדר כו'
להזיר ואם אמר הריני נזיר נעשה נזיר ומצוה על המצות הללו
ושלשה דברים אסורים עליו היוצא מן הגפן והתגלחת וטומאה
למתים ובמלאת ימי נזרו מביא קרבנות ומגלה כאשר יבואר
הכל בס"ד בפרטות. וגם קרבן
טומאה אם נטמא ויבואר לקמן
בס"ד ואם עבר על איזה דבר
האסור כגון ששתה יין או גילה
או טימא עצמו כו' חוץ מה
שעבר מן הלאוים והעשים
המיוחדים בנזיר כאשר יבואר
בס"ד עוד עבר על לאו דכל יחל
ולוקין שתיים משום לאו המיוחד
ומשום לאו דכל יחל האמור
בנדרי איסור וגם על העשה דכלל
היוצא מפיו כו' ואם נטמא עובר
על ד' לאוין היינו כל יבא וכל
יטמא ולא דכל יחל ולא דכל
תאחר כאשר יבואר לקמן בס"ד.
ועי' במהרי"ט חלק ראשון סי'
י"ג ונ"ד שמפלל שם
בעוצ' פלפולו הך מאי זה נזיר
אי הוי כנדר דהוי מיתסר חפצא
ה"נ הדברים הללו שנאסר בהם
ה"ל מיתסר חפצ' אנברא או הוי
כמו שבוע' דמיתסר גברא אחפצא
כמבואר בש"ס דנדרים וע"ש
שהעלה דהוי מיתסר גברא כמו
שבועה ומכל מקום הוא חלוק
משבועה דשבועה אף דאסר
נפשיה מכל מקום אין גופו נתפס

בשבועה ובנזיר גופו נתפס ונתקיש בקדושת נזיר דומי' דכהן
וממילא נאסר בדברים הללו ע"ש הנ"מ מזה ודעת מהר"י שם
דהוי לגמרי כמו נדר דהוי מיתסר חפצא אגברא וענינים אלו
עמוקים מאד ומראה מקום אני לך.

האומר הריני נזיר מן היין בלבד או מן התגלחת בלבד או מן
הטומאה בלבד ואפילו מן החרצני' לבי כיון דנזיר מן
האחד מהדברים שאסורים לנזיר הרי הוא נזיר גמור ואסור בכל
הדברים ויש לו דין נזיר לכל הענינים ואעפ"י שלא היה בלבד
רק דבר זה בלבד מכל מקום גזירת הכתוב הוא דנזיר מדבר
אחד מדברים שאסורים לנזיר הוי נזיר גמור ור"ש פליג אבל כך
הלכה. אבל אם אמר הריני נזיר מן הגרוגרת או מן הרבילה
דבר שאין אסור לנזיר אף על פי שאמר בלשון הריני נזיר אינו
חל עליו נזירות כלל אך אם אסור בדבר זה שפירש בתורת נדר
יש שיטות ואין כאן מקומו ורצוננו כאן רק לבאר ענין נזירות
ע"י בש"ס ובר"מ. האומר הריני נזיר ע"מ שאהי' שותה יין או
מגלה או מטמא כו' הוי נזיר דהוי מתנה עמ"ש בתורה ותנאו
בטל ואסור בכלום ועי' בתוס' בפ"ב דנזיר ובכתובות מה
שמפללין בזה ואין כאן מקומו והדין דין אמת. האומר הרי
ידי נזירה או רגלי נזירה לא אמר כלום אמר הרי ראשי נזיר או
כבדי וכדומה אבר שהגשמה תלויה בו ה"ז נזיר גמור.

הנזור בסתם שאמר הריני נזיר הוא נזיר שלשים יום לא פחות
ולא יותר ואם פי' זמן פחות משלשים יום כגון עשרה
ימים או עשרים יום לא מהני והוי נזיר שלשים יום דאין נזירות
פחות' משלשים יום בשום אופן כך הוא גזירת הכתוב והוא
הלכה מפי הקבלה. אמר הריני נזיר אחד ושלשים יום או מאה
ימים הכלל כיון דקיבל עליו יותר משלשים יום ה"ז נזיר בזמן
שפירש לא פחות ולא יותר ואם אמר הריני נזיר ל' יום ושעה

שיעורי רבנו נזיר ד. משולם דוד הלוי כא

דאינו חסור בהכל, ובמתני' קמא הו"ל לאשמועינן

הכי דנזיר אינו כנזיר שמשון וכל דקדוקי נזיר עליו.

ועי' צפי' הרא"ש שפ' דנקט הכי אטו מתני' דלקמן דתנן דנזיר שמשון ונזיר עולם אין כל דקדוקי נזירות עליהם תני דהכא כל דקדוקי נזירות עליו, והיינו דהרא"ש לשיטתו הנ"ל דהכא מיירי דכלצו מתכוין לקבל עליו נזירות גמורה ומש"כ ליכא שום הו"א דלא ינהגו צו כל דקדוקי נזירות, ואף דאיכא היכ"ת דלא נהיגי ציה כל דקדוקי נזירות, כנזיר שמשון מ"מ הכא קיבל נזירות גמורה ולש' הו"א כן, ומש"כ תי' דאידי דמתני' דלקמן נקט כן.

ולשיטת הרמב"ם דמיירי הכא באופן שצלצו אינו רוצה לקבל כל דיני נזירות שפיר שייך הו"א דלא ינהגו צו כל דיני נזירות כדמצינו בנזיר שמשון, אבל תוס' הא מפרשי כהרא"ש וכמ"ש לעיל, ולפירושהו ז"ע מהיכ"ת הו"א דיהיה כנזיר שמשון הא צלצו מכיון לנזירות גמורה, ול"ע.

דף ד.

רש"י ד"ה והרי מושבע ועומד עליו מהר סיני הוא, דכתיב זכור וכו' זוכרהו על היין וכו', מצואר צוה ששיטת רש"י היא דאיכא חיוב דאורייתא לשמות יין, ולא רק דלרין לקדש ולהצדיל על היין מדאורייתא אלא גם מדאורייתא לרין לשמות את היין, ול"ע דמלצד ע"ס הסידוש דקדוש על היין הוא מדאורייתא, ז"ע מג"ל למימר דאיכא חיוב לשמות את היין מדאורייתא, ומדברי רש"י מצואר דאף שחית היין הוא חיוב מן התורה, ול"ע. ובתום ד"ה מאי מצואר דס"ל דנהי דקדוש מדאורייתא מ"מ על היין אינו מדאורייתא, וכן מצואר בדברי הרמב"ם פכ"ט משנת הל"א דמ"ע לזכור את השבת בדברים, בכניסתו בקידוש וציליאתו בהצדלה, ובהל"ז כתב: "מדברי סופרים לקדש על היין ולהצדיל על היין". והיינו כחוס' דמדאורייתא צעין קדוש בדברים, ורק

שמקבל, אמנם צד"ה עד וצד"ה מ"יין נקטו דכשצא לפרש לרין לפרש הכל, ומשמע דאיירי לענין מה שמוציא צפיו, ויחכן כנ"ל דס"ל דפליגי בחרתי.

וע"ע צפי' הרא"ש לקמן יא. על מתני' דמזגו לו את הכוס ואמר הריני נזיר ממנו דהוי נזיר שכתב: "ואפי' לר"ש דאמר עד שיזיר מכולן הכא מודה כיון דלא הזכיר בהדיא יין דלא גרע מידות נזירות", וכוונתו דאף דאמר "ממנו" דהיינו לכוס יין, מ"מ כיון דלא אמר בהדיא מ"יין הוא כמי שנדר סתמא ולא פי' דמי להריני מסלסל ומש"כ הוא נזיר אף לר"ש, ובמתני' התם דהריני נזיר ע"מ שאהא שותה יין פירש: "רצנן לטעמיהו דאמרי לעיל אפילו לא נדר אלא מן החרגנים נזיר מכולן", והיינו כמ"ש התוס' שם שהצאנו, ול"צ דהא בכה"ג ליכא חסרון צלשון הקבלה, דהא מיירי דאמר הריני נזיר ורק בהיכא דהתחיל לפרש והזכיר רק חלק מאיסורי נזיר צוה פליגי, אבל הכא צלשון קבלתו קיבל הכל ליכא חסרון כלל, ולא זהו צא לפרש דאיירי ציה ר"ש, דהכא נזר צלשון נזירות גמורה ורק התנה תנאי, ולכאורה מוכרח מזה דלתוס' והרא"ש רצנן ור"ש פליגי בחרתי וכמשנ"ת. וע"ע לקמן יא: דמפרש דלרצנן היכא דנשאל רק על החרגנים הותרה כל הנזירות, ולר"ש לא הותר כלום עד שישאל על הכל, ולכאורה צוה מצואר נמי דפליגי ציסוד הדין דקבלת נזירות, דלרצנן צאיסור אחד שמקבל עליו חל כל הנזירות, וה"ה לענין שאלה כשנשאל על אחד הותר הכל, ולר"ש אינו נזיר עד שיקבל הכל וממילא אינו שאלה עד שישאל על הכל, והיינו כהרמב"ם. וא"כ ז"ל כנ"ל דבחרתי פליגי.

תורה' וכל דקדוקי נזירות עליו, משום דנזיר

שמשון מותר ליטמא למתים קאמר הכא

וכל דקדוקי נזירות עליו, ע"כ. ז"צ מאי כוונתם

ומה הו"א דיהיה כנזיר שמשון, וכי משום דאשכחן

דנזיר שמשון אינו חסור בהכל הכ"נ הכא הו"א

נקי מנכסיו ע"י עון זה, וזהו ונקח האיש מנכסיו מעון זה שהוא יגרום לו כן. [חק"ס"ב].

כי יפליא לנדור נדר נזיר, בחוסר על התורה הקשו איך אמרינן הכוונה סוטה בקלקולה יזיר עלמנו מן היין הלא לריך להציל על זה קרצן על שלייער עלמנו מן היין, ולפע"ד הכי הוא כי הסוטה הפליגה אל הקצוב לשמות ושכחה מתוקק, והכוונה זה הרי הוא תופש הקצובה שניה להזיר עלמנו מכל וכל, גם זה לא יתכן לכן נסמכה צי פרשיות אלו לומר שניהם לא יתכנו אלא דרך הממולע צין הקלות וזהו איש כי יפליא שיעשה דבר פלח הרבה יותר מן הראוי.

וע"ז שזכרו חז"ל חכמות ישראל בשמותם הי' מן הגיסיס לא כבו גשמים אש של עלי מערכה ולא נלחה הרוח את עמוד העשן פי' בעסקו בלרכי הגשמיים לא הערידו זה לכבות עי"ז אש להצת אהבת י"ה, וכן כהיפך רוב אהבת את ה' ורוח קדשו אשר בקרבו לא הביאחו לעשוק גופו במאומה מלרכי בעה"ז וזהו לא כבו הגשמים לרכי הגשמיים לא כבו אש של עלי המערכה הוא כינוי של אש אהבה לעבודת ה' לרוץ המערכה לפניו. וגם לא נלחה הרוח ה' אשר בקרבו את עמוד העשן המה מעמד ומלצ הגוף עולם קטן עולם העשן נקרא כמ"ש הראצ"ד כידוע, אלא היה הכל בהדרגה. [חק"ס].

וכפר עליו מאשר הטא על הנפש, שלייער עלמנו מן היין. וכי רמצי"ן הא נזיר טהור נמי מביא הטאה ציוס מלאת ימי נזרו (*), והנה חז"ל [גדרים י.]. אמרו נזיר עמא שנה בלערו מן היין על שנטמא והימים הראשונים יפלו, והקשה מורי צהפלאה ז"ל הא מה עליו צפתע פתאום צאונס ורחמאא פעריה, והנה ידוע כי הלדיק אוכל לשוצע נפשו פי' להעלות נפשות האומה ובעלי חיים להתאחד עם נפשו הקדוש, והמלער עלמנו ומונע העלאת הנפש חוטה צעללה ושצ וא"ת, אמנס המקולקל חוטה על נפשות הנלוות שמקלקל אותם צאכלו מהם, נמלא כל נזיר שלייער עלמנו מן היין לא ימלט שחטה או שהי' לדיק מעיקרה וחטה עתה צמה שלא שתה יין או צהיפך שהי' חוטה מעיקרה והי' ראוי להזיר עלמנו שלא יחטה על נפשות נקיים אלו וצין כך וצין כך עכ"פ יביא הטאה, אבל אין לנו יודעים אם החטאה הוא אשר חטה על הנפש שקלקל אותם או צהיפך על שהחטאל צתקנתם — אך נזיר עמא שנטמא צאונס אי"כ משמים הראוהו שראוי לו להאריך שלא לשחות יין כי הוא מקלקל נפשות וא"כ הרי קמן שחטה על הנפש וא"ש. [חקי"ף].

וזאת תורת הנזיר ציוס מלאת ימי נזרו יביא אותה אל פתח אהל מועד פי' הנזיר אשר נזירחו

חציו לפני ה' כאותו אשר קוולותיו תלתלים אשר שמעון הלדיק אכל מקרצנו [כגדרים ע:], כגון זה צלי ספק שהפרישות הזה יביאחו אל תכלית המטון לפני ה' תמיד. וזהו זאת תורת הנזיר ואיזוהו הנזיר, ציוס מלאת ימי נזרו כשהם צמילואם ועוצם ומרואים לפני ה', נזיר כזה זאת תורתו, יביא אותו פי' הנזירות שלו יביאחו לפני פתח אהל מועד העליון הידוע. [חק"ס].

זאת תורת הנזיר אשר ידור קרצנו לה' על נזרו מלצד אשר תשיג ידו כפי נדרו אשר ידור כן יעשה על תורת נזרו, יאמר כי לכל [אדם] מעמד וגצול עד כמה יגיע בה חכמתו וכל מדות נפשו, אמנס אם יפריש עלמנו מהון הטולם אזי יתקרצ אל ה' יותר מההשגה המוכנת לו וחכמא יתירא ושולטן עילאה יהב לוי, וזהו זאת תורת הנזיר אשר ידור, מה שאומר והוא, כי קרצנו לה' וקריצתו אליו ע"י נדרו כל זה הוא מלצד אשר תשיג ידו, כי מה אשר השיג מקדמת דנא יהיה נחשב למאומה נגד חוספת המרובה, ואמר כפי נדרו אשר ידור כפי כוונתו ומחשבתו אשר הצותן לבות יודע וצוננס, כפי כן יעשה לו ה' על תורת נזרו לתת לו השגה ושפע נצואיי. [חק"ס].

הרמב"ם צמורה נצוכים יהיב טעמא להקפת ראש וזקן מפני שזה היה לכומרים, ולווח הרא"ש מה לנו לתת טעם לתורה נעו מעגלותיה לא חדע וכ"כ עי"ד [סי' קפ"ח] וצ"י כי רמצי"ם ראה כן מדסמיך לו פרשיות שלפניו ואחריו מעניני עי"ז על כן מסמיכות נראה שזה הטעם. ונלע"ד אין ללמוד טעמא דקרא אפילו מסמיכות הפרשה שהרי משו"ה נסמכה פי' נזיר לסוטה לומר הכוונה סוטה בקלקולה יזיר עלמנו מן היין [צרכות ס"ג]. להורות נתן שעי' הנזירות יהי' פרוש מחאות נשים, והנה שמשון הנזירו המלאך והפליג צנזירחו מן הבטן ואפ"ה הלך אחרי עינו, והמלאך נזהר בצדו ולא אמר מן הבטן עד יום מותו כי ידע שלא יהי' נזיר עד יום מותו רלופים שהרי דלילה גלחה שערו וסותר שלשים יום עד יגדל פרע. [תקל"ג; ועי' צפ"י רלצ"ג שפטים י"ג].

בה הצרכו את בני ישראל אמור להם פי' שלא ילטרך לצרכם צשום צרכה רק יאמר להם לצרכים המושכים לצ לעבודת ה' והיינו צרכתם, ואחה הכהן יצרכך ה' וגוי צאופן שיהיה דצריך נשמעים, ואחה רק ושמו את שמי על בני ישראל פי' תדריכם צאופן שיתקדש שמי על ידם ויקרא שמי צבם ואז ממילא אני הצרכם. — והרמז ושמו את שמי ואמרו אין שימה אלא ציד כדכתיב וישא אהרן את ידיו [עי' סוטה ל"ח.], ואמרו כי יש י"ד פרקים ציד, ואומר אני לפ"ז כי י"ד עם שם הוי"ה אלקים שהוא יצ"ק יח"ש גמטרי' קכ"ו לרף עם צנ"י ישראל יעלה

י' עי' בריב"א עה"ת וברי"ף ומהרש"א בעין יעקב במס'